

Уводна реч

Током Дечије недеље 2020. од 05.октобра до 09. октобра, у нашој школи реализована је пројектна настава (пројектна недеља) под називом „Дете у свету“.

У активностима су учествовали ученици петог, шестог и седмог разреда.

У нашој школи се трећу годину организују овакви пројекти/ недеље најмање једном у полугодишту.

Све што смо током пројектне недеље сазнали и урадили представљамо вам у нашем електронском часопису.

Циљеви пројекта били су:

- 1.Промоција и усвајање вредности Дечије недеље и Конвенције о правима детета
- 2.Упознавање историјата и сврхе манифестације Дечија недеља
- 3.Подстицање ученика на радозналост и истраживање специфичности положаја детета у различитим временима и културама
- 4.Јачање свести о сопственим могућностима доприноса положају деце
- 5.Израда електронских новина на тему „Дете у свету“

За почетак, морамо да знамо!

Шта је Дечија недеља?

Дечија недеља је национална манифестација и представља успешан модел сарадње државе и различитих организација, повезивања свих важних актера у заштити дечијих права. Сваке године реализује се у циљу побољшања положаја детета у Србији.

Дечја недеља обележава се сваке године током прве недеље октобра.

На нашим просторима Дечија недеља се обележава од 1934. године, и од тада се мења и развија прилагођавајући своје програмске циљеве стварним потребама и проблемима деце.

Од 1987. године је на предлог организације Пријатељи деце Србије уведена у закон о друштвеној бризи о деци. Основни документ за планирање и реализацију активности у току Дечије

недеље је Конвенција о правима детета Уједињених нација усвојена 1989. године.

У реализацији активности Дечије недеље на националном и локалном нивоу учествују многобројне владине институције, удружења грађана, као и угледни појединци посвећени деци. Дечија недеља подстиче даљи развој услова за бољи положај детета и подсећа све релевантне друштвене актере на неопходност пружања образовне, социјалне, здравствене, културне и финансијске подршке сваком детету у нашем друштву.

Циљеви дечије недеље су:

- скретање пажње најшире јавности на права и потребе деце;
- указивање на одговорност коју породица, школа, држава и њене институције имају у заштити деце и остваривању њихових права;
- презентација до сада постигнутих резултата;
- указивање на примере добре праксе и проблеме у остваривању права деце;
- подстицање сарадње у стварању услова за поштовање права и оптимални развој детета;
- промоција активног учешћа деце у доношењу одлука које се њих тичу;
- покретање иницијатива и нових акција које доприносе побољшању положаја деце у Републици Србији и остваривању њихових права.

Истраживали смо!

Шта су ПРАВА ДЕТЕТА?

Дечија права обухваћена су **КОНВЕНЦИЈОМ УЈЕДИЊЕНИХ НАЦИЈА О ПРАВИМА ДЕТЕТА**.

Најједноставније речено, конвенција значи споразум између више држава.

Конвенција је усвојена 1989. године и многе државе света су је уврстиле у своје законе. Међу њима је и наша држава.

У облику у којем ју је усвојила Генерална скупштина Уједињених нација и у којем је усвојена од стране већине земаља у свету, Конвенција је правни документ писан изразито стручним језиком.

Конвенција о правима детета усвојена је 1989. на скупштини Уједињених нација.

Да би млади људи разумели шта су њихова права и одговорности, морамо документе попут Конвенције о правима детета прилагодити речнику разумљивом деци.

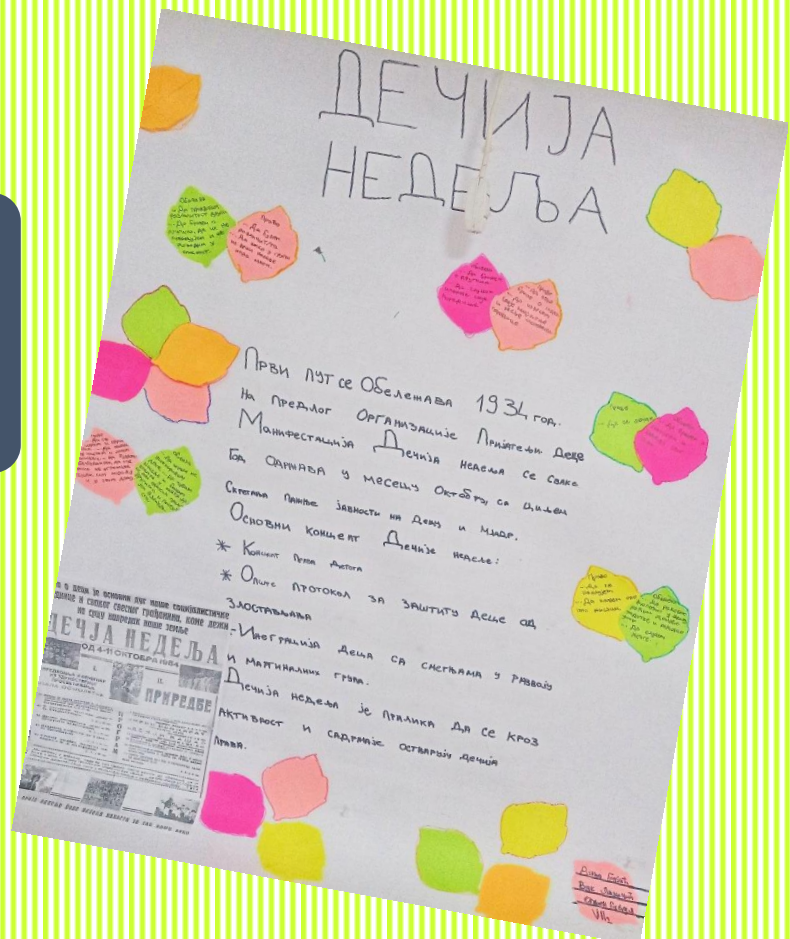
Многа своја права већ знате, нека можда и не...

Важно је да знате да право није ваша жеља за нечим

која вам не мора бити остварена, већ законски загарантована брига државе о вама.

На пример, не можете рећи „Имам право на скупе патике!“, али можете рећи „Имам право да се школујем!“.

Још је важније да знате да свако, али баш свако право подразумева и обавезе. Размислите о обавезама за свако од наведених права у Конвенцији.

Представљамо вам!

Конвенција о правима детета

Дефиниција детета

Дете је људско биће млађе од 18 година.

Забрана дискриминације

Ниједно дете не сме бити дискриминисано с обзиром на боју коже, пол, језик, вероисповест, убеђење, порекло, имовно стање, онеспособљеност или припадност некој националној или етничкој мањини.

Добробит детета је од примарног значаја

У свим законима и судским одлукама, од примарног значаја је добробит детета.

Примена права

Свака држава мора да обезбеди, најбоље што може, остваривање дечијих права.

Поштовање родитељских права

Свака држава је обавезна да води рачуна о поштовању права, дужности и обавеза родитеља на начин који омогућава несметано остваривање права деце. (Владе морају поштовати права и дужности родитеља, чланова породице и/или старатеља у процесу усмеравања и саветовања деце о њиховим правима).

Опстанак и развој детета

Свако дете има право на живот и опстанак. Држава мора да обезбеди правилан развој деце и омладине.

Име и држављанство

Свако дете, од рођења и надаље, има право на име, држављанство и родитељско старање.

Очување идентитета

Свако дете има право на очување или повраћај имена, држављанства и породичних веза.

Одвајање од родитеља

Свако дете има право да живи са својим родитељима, осим када је потребно да се од њих заштити. Ако је дете потребно одвојити од једног или оба родитеља, оно има право да изнесе сопствено мишљење. Уколико је дете одвојено од једног или оба родитеља, оно има право да зна где се одсутни родитељ налази.

Спајање породице

Свако дете има право да напусти било коју државу и да уђе у своју земљу ради спајања са својом породицом.

Заштита од киднаповања или незаконитог пребацивања

Свака држава се мора борити против отимања и незаконитог одвођења деце у другу земљу, те њиховог задржавања у иностранству од стране родитеља или друге особе.

Слобода мишљења

Свако дете има право да формира и изрази своје мишљење о свим питањима која га се тичу.

То посебно важи у судским и административним поступцима. Што је дете старије, више ће се уважавати његово мишљење.

Слобода изражавања

Свако дете има право да слободно изрази своје мишљење, да тражи, прима и даје информације путем средстава информисања. Свако дете има и обавезу да приликом изражавања свог мишљења поштује права других.

Слобода мисли, савести и вероисповести

Свако дете има право на слободно испољавање вероисповести, уверења и савести. Држава мора поштовати права и обавезе родитеља приликом остваривања ових дечијих права.

Право на мирно јавно окупљање

Свако дете има право на окупљање са осталом децом, на укључивање у рад или оснивање неког удружења или организације, све док тиме нису повређена права других.

Заштита приватности

Ниједно дете не сме да буде изложено мешању у његов приватни и породични живот, дом или преписку. Такође, ниједно дете не сме да буде изложено нападима на његову част и углед.

Приступ информацијама

Свака држава мора да обезбеди детету приступ информацијама путем различитих средстава информисања и стицање сазнања битних за његово добро. Држава такође има дужност да дете заштити од штетних информација.

Одговорност родитеља

Родитељи или старатељи имају заједничку одговорност у подизању детета. Држава има одговорност да им у томе помогне, на пример, обезбеђивањем установа за чување деце запослених родитеља.

Заштита од злостављања

Држава је одговорна за заштиту деце од злоупотребе од стране родитеља или других људи. Свако дете има право да зна како да избегне или поступа код сваког облику злоупотребе.

Млади људи без породица

Свако дете које не живи са својом породицом има право на посебну заштиту и помоћ. Оно има право на смештај у хранитељску породицу или одговарајућу установу у складу са својим етничким, верским, културним или језичким пореклом.

Усвојење

Дете може да буде усвојено уколико то држава дозвољава, признаје и одобрава, и уколико је то у најбољем интересу детета.

Деца избеглице

Свако дете које је принуђено да напусти своју земљу, које је избеглица и тражи азил има право на посебну заштиту и помоћ државе.

Деца са сметњама у развоју

Свако дете са физичким или менталним сметњама има право на посебну бригу и образовање. Треба му пружити помоћ при осамостаљивању и активном учешћу у заједници.

Здравствена заштита

Свако дете има право на најбољу могућу здравствену заштиту. Држава је обавезна да смањи смртност деце, да обезбеди примарну здравствену заштиту деце и младих, да се бори против неухрањености и болести, да гарантује здравствену заштиту мајкама пре и после порођаја, да обезбеди приступ здравственом образовању, да развија превентивну

здравствену заштиту у јавном сектору и укида обичајне праксе штетне по здравље деце.

Провера спровођења лечења или старања

Свако дете које је збринато у некој установи ради заштите, старања или лечења има право на проверу свих околности од значаја за његово збрињавање.

Социјална заштита

Свако дете има право на социјалну заштиту као што је социјално осигурање. Држава гарантује исплате детету узимајући у обзир финансијску ситуацију породице или старатеља.

Животни стандард

Свако дете има право на животни стандард примерен његовом физичком, духовном, моралном и социјалном развоју. Родитељи или старатељи првенствено имају одговорност да то обезбеде. Држава је у обавези да им у томе помогне.

Образовање

Свако дете има право на образовање и похађање школе. Држава је обавезна да обезбеди бесплатно и обавезно основно образовање, те, слично, да средње образовање учини доступним свој деци и омладини. Држава има обавезу да обезбеди примерен третман младих у школи, без кршења њихових људских права. Такође, дужност државе је да на међународном плану доприноси елиминацији незнања и неписмености међу децом.

Циљеви образовања

Школско образовање треба да развија личност и способности сваког детета, да припреми свако дете за живот одрасле особе, као и да подстиче децу да поштују људска права, своју и друге културе и вредности.

Деца која припадају мањинама

Свако дете које припада мањини мора имати право да учи о својој култури, религији и језику, као и да их упражњава.

Одмор, игра и слободно време

Свако дете има право на одмор и слободно време кад може да се игра и слободно учествује у културном животу и уметности.

Дечји рад

Свако дете има право да буде заштићено од сваког облика експлоатације и рада који може да омета његово школовање или развој. Држава има обавезу да одреди минималну старосну границу за запошљавање, број радних сати на дан и услове рада.

Заштита од опојних дрога

Свако дете има право на заштиту од производње и трговине незаконитим дрогама.

Заштита од сексуалног искоришћавања

Свако дете има право на заштиту од сексуалног изабљивања и сексуалне злоупотребе, те од проституције и порнографије.

Заштита од продаје и трговине

Држава мора да предузме све што је у њеној моћи да спречи насилно одвођење деце или трговину децом.

Заштита од свих других облика искоришћавања

Свако дете има право на заштиту од свих других облика искоришћавања (нпр. просјачења).

Мучење и лишавање слободе

Свако дете има право да буде заштићено од мучења, окрутног поступања и кажњавања, незаконитог хапшења или других облика лишавања слободе. Држава је обавезна да забрани смртну казну и доживотни затвор за младе. Уколико је дете лишено слободе, с њим се мора поступати хумано, уз поштовање људског достојанства. Уколико је лишено слободе, дете ће бити одвојено од одраслих, биће му омогућено да одржава контакте са својом породицом и да користи правну помоћ.

Рат и оружани сукоб

Деца и млади млађи од 15 година имају право да не учествују у рату и оружаном сукобу. Држава је обавезна да обезбеди заштиту и бригу о деци погођеној ратом.

Рехабилитација и реинтеграција

Свако дете које је жртва оружаног сукоба, злостављања, занемаривања или искоришћавања има право на одговарајућу негу ради психичког и физичког опоравка, те друштвене реинтеграције.

Малолетничко правосуђе

Свако дете оптужено да је починило кривично дело има право на достојанствен третман на суду. Оно је невино док се кривица не докаже. Свако дете има право на правично суђење, на тумача (уколико је потребан) на заштиту приватности и на преиспитивање судске одлуке. Држава је у обавези да одреди најнижу старосну границу испод које деца не могу бити сматрана кривично одговорном. Држава такође има обавезу да обезбеди алтернативне мере кажњавања за осуђену децу и младе људе.

Виши национални стандарди имају приоритет

Уколико закони државе штите права детета боље од Конвенције, они ће се и примењивати.

Објављивање дечијих права

Свака држава се обавезује да о дечијим правима упозна, на што разумљивији начин, како одрасле тако и децу.

Задатак за читаоце!

Погоди о ком праву из Конвенције говоре следећи стихови и илустрације.

Свакодневна правила и обавезе
око деце исплету кавезе.
Често је ван сваке шеме
дече право на слободно време.
Само одморно дете снаге има
да одговори својим дужностима.
А деца се најбоље одмарају
када се играју и слободно стварају!
Нека деца за играње живе,
друга се култури и уметности диве,
нека троше време у рекреирању,
док друга уживају у креирању.
Нек свако одабере што му годи
и слободно време проведе у слободи!

Ко год децу искоришћава
без њихове воље и жеље,
сам себе сарстава
у државне непријатеље.

Све што је по дете штетно
и против његове добробити,
све лоше и непаметно
држава мора спречити.

Пред лицем света
свако дете је исто!
И ником не сме да смета:
мушко ил' женско, мусаво ил' чисто...
Без обзира на расу,
језик и боју коже,
без обзира на класу
- свако се волети може!
Није важно богатство,
изглед, порекло, вера!
Важно је достојанство
- дете је детету мера!
Нико не сме да вређа и мучи
другачије од себе, други стил живота.
Великој мудрости природа нас учи:
у разликама је богатство и лепота!

Грешити је родитељски и људски
- ако следе осмех и извињење.
Грешити је кажњиво судски
- ако деци носи страх и понижење.

Родитељи често побркају ствари,
па, у име љубави, одјекују шамари.
Они верују да ће до животног пута
деца стићи помоћу врбовог прута.

Неки мисле да нема васпитања
без злостављања и малтретирања.
(То не значи само да се дете туче
- могу да га користе и духовно муче.)

Од повреда таквих и горе постоје,
- кад родитељ не брине за потомство своје!
Као да му не требају, он децу заборави,
занемари, остави и сасвим запостави.

А закон и држава покушавају
силеције свих врста да кажњавају
- да свако насиље над децом спрече,
да штите од злостављања,
а настрададе да лече.

у свету је све више тражено знање,
а оно се стиче кроз образовање:
нема знања без образовања,
ни образовања без школовања!

Није модерно, чак ни из вица,
бити неписмен и незналица.
Државе сарађују, сав свет се труди
да што лакше до сазнања долазе људи.

У то име, држава јавља оном ко не зна:
основна школа је бесплатна и обавезна;
ко тежи бесплатном средњем образовању;
има опште и стручно на располагању;
а после средње школе - ко жели, може да има,
и више образовање.

Стручне информације доступне су свима,
достојанство не крњи школска дисциплина,
нема казни страшних, па се деца моле
да редовно похађају и завршавају школе.

Лепо је бити радан и вредан
- од прања судова до усисавања,
али деčји рад мора бити безбедан
од било каквог искоришћавања.

Деци је забрањен тежак рад
опасан по здравље и памет,
рад који изазива морални пад
и за децу представља намет.
Не сме се угрозити образовање,
развој детета и школовање.

Ко је премлад - не сме на рад!
Ред и закон влада у условима рада!
Следује кажњавање за деçе
запошљавање!
Забрањен је и законски ометан
сваки рад по децу штетан.

Бити здрав – велика је ствар!
Још је већи дар поправити квар!
Свако дете има право
да се лечи и буде здраво!
Сваку болест треба лечити,
но још боље је болести спречити.
Зато се здравље чува и пазе
пре но што болест децу зарази.
Мајке и бебе још пре рођења
треба штитити од обољења.
Потом их треба учити: да брину,
да пазе на себе и околину,
о правилној исхрани, здрављу, чистоћи,
о давању лекова и прве помоћи.

Да деца буду здравија и снажнија,
заштита од болести је најважнија.

Нека деца су другачија,
мање здрава и мање снажна,
али то не значи да су ничија
и да су због тога мање важна.

Неку децу тело не слуша,
а неку мозак или душа,
болест их прати свакога дана
и расту с посебним потребама.

Сва деца у развоју ометена
имају право да буду лечена,
уз посебну бригу негована,
за посао оспособљена и образована,
с правом да се запосле и као други да живе,
да се покрену као воз уз помоћ локомотиве.

Деца не траже сажаљење – већ разумевање.
И откинут, а негован цвет – може да украси свет!

Дете има право да мисли слободно
шта хоће и о чему хоће!
Одраслима то није увек угодно
и зато се држе своје строгеће.

Дете има право наглас да каже
шта је смислило о било чему.
Неко се слаже, а неко се не слаже,
људи не мисле исто на исту тему!

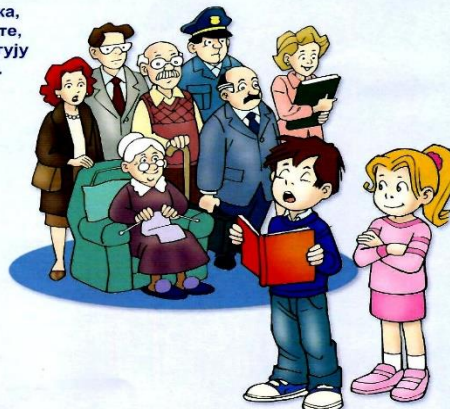
Дете има право да мисли слободно изрази
и очекује с истим правом
да се пажљиво размотре искази
до којих је дошло својом главом.
А свет би морао бар да покуша
да научи децу да саслуша!

Свако има право на тајне,
важне или безначајне!
Право на личне ствари
имају и млади и стари.
Приватност треба и деци:
- нека се суздрже преци:
туђа писма не смеју се читати,
ни туђи дневници прелиставати,
за туђу породицу уљудно је питати,
а не оговарати је и угрожавати.
Не сме се мешати у ствари туђе,
ничија приватност не сме се гушити!
Туђа част и углед – к'о кров своје куће,
морају се штитити, а никако рушити!

**Принципи и одредбе
Конвенције о правима детета
само су слова на папиру
и без горива ракета
- ако се са њима не упознају
сва деца света
и одрасли, такође -
а то би била штета!**

Зато се обавезују
државе потписнице
да ће записана права
добити тело и лице
и да ће без престанка,
широм плаве планете,
учити људе да поштују
права која има дете.

Истраживали смо!

Најзначајнији подаци о стању деце у свету

ЗДРАВЉЕ ДЕЦЕ

*У поређењу с најбогатијима, најсиромашнија деца имају 1/3 више шанси да њиховом рођењу присуствује обучена бабица, два веће шансе да умру пре свог 5.рођендана и два пута веће шансе да заостају у расту

*Деца рођена у руралним областима имају два пута више шанси да умру пре своје 5. године него деца из урбаних области.

*За око 1 милион деце током године године, први дан живота буде и последњи.

*Деца рођена у подсахарској Африци имају 12 пута веће шансе него њихови вршњаци који живе у земљама с високим дохотком да умру пре свог петог рођендана.

ОБРАЗОВАЊЕ

*Око 124 милиона деце нема прилику да се упише и заврши школу.

*На глобалном нивоу, од 2011. године је порастао број деце која не похађају наставу.

*38 % деце која иду у основну школу не науче да читају и пишу, као ни основне рачунске операције.

*Процењује се да је потребно хитно обезбедити услуге образовања за око 75 милиона деце (узраста од 3 до 18 година) у 35 земаља. Од тог броја, 17 милиона чине деца избеглице, интерно расељена деца или деца која су део неке друге угрожене популације.

*У контексту ратом погођених подручја, девојчице имају 2,5 пута веће шансе да не похађају наставу у односу на девојчице које живе у мирнијем окружењу.

ДЕЦА И СИРОМАШТВО

*Деца чине 34 % укупне популације у земљама с ниским и средњим дохотком –али 46 % становништва живи с мање од 1,90 долара дневно.

*Више од 300 милиона деце живе у зонама где веома често долази до поплава, а те зоне се налазе у земљама где више од половине популације живи с мање од 3,10 долара дневно.

*У подсахарској Африци, 247 милиона деце –или 2 од 3 детета –живе у мултидимензионалном сиромаштву.

*Више од 1/3 земаља не мере дечје сиромаштво; око половине оних које га мере не чине то у редовним интервалима.

* У 41 најбогатијој земљи, скоро 77 милион деце живело је у финансијском сиромаштву .

*Према актуелним трендовима, процењује се да ће се 2030. године 156 милиона деце из подсахарске Африке борити да преживе с мање од 1,90 долара дневно; као група, представљаће скоро половину светске популације екстремно сиромашних.

Истраживали смо!

Повреде права деце

Ја сам чула да у једној непознатој земљи да родитељи
удају своју децу пре 18-те године и да их пројдеју неки
непознатој породици а та породица се јавно грубо понаша
према тој девојци, тучи су је ударају и њена као пољу
сестра била је према њој јавно мрзела ју је и искори-
штавала је.

Права постоје, али да ли се увек и
поштују?

Ученици петог разреда вам
представљају примере непоштовања права
деце.

Имате ли ви неки пример?

Знам да неки родитељи не желе
да допусте деци да иду у школу и
у најбој школу има деце којој
родитељи не дају да редовно иду у
школу и не брину о томе.

Пуно је деце која живе јавно
сиромашно. Немају шта да једу, шта да
обуку, и немају где да живе.
Правда би морала да помогне овој деци.

Знам једну девојчицу којој мама
никада не да да изађе на улицу
да се игра са нама. Знали смо
ја сам је пуно пута звала, али
она није смела напусти

Једном кад сам учим ушао
у собу кад сам учим ушао
био сам кад сам учим ушао
сестра ми је затворила
улазила ми је у собу и певала
је, па сам јој рекао
да изађе јер сам учим, а она
учим, а она је морам да
нећу. је рекла да

Истраживили смо!

Омиљени обичаји деце разних земаља

Schultüte

Деца у Немачкој, Аустрији и Швајцарској у школу обично полазе са шест година. Тога дана, од родитеља, као поклон добијају велике фишеке са слаткишима. Овај обичај траје већ око 200 година.

У 19.веку деца су мислила да у школском подруму постоји дрво фишека са слаткишима.

Некада су деца добијала слаткише, воће и орахе, а данас родитељи уместо слаткиша стављају школски прибор. Фишеке родитељи купе или их сами направе.

Годишње се прода око 2.000.000 фишека. Током уписа у школу деца могу присуствовати часу, да би видели како то изгледа.

У нижим разредима деца имају шарене учионице, које имају посебан кутак у коме могу лећи и одмарати се.

Ученици обично раде у групама, и помажу једни другима. Од почетка им се указује пажња на уредност и рециклирање, што значи да морају учити да склањају за собом.

У школама које се налазе у већим градовима већина деце потиче из иностранства. Деца која до четврте године не савладају немачки, морају обавезно похађати вртић.

Милица Баћок 7/2

НОЋ ВЕШТИЦА

Ноћ вештица је празник који се обележава **31.октобра**, ноћ уочи празника Свих светих према западнохришћанској традицији.

То је време посвећено сећању на мртве, укључујући свеце и све вернике.

Ноћ вештица је један од најдражих дечијих празника. Најчешће активности које обележавају овај празник су: костимиране забаве, дубљење бундева, гледање хорор филмова, читање страшних прича.

По вртићима и школама се организују мансекнбали, а многи људи и своје куће украшавају у духу овог празника.

Деца иду од врата до врата, траже слаткише и узвикују „trick or treat“ („смицалица или послastiца“, у слободном преводу „дајте нам слаткише или ћемо иначе бити приморани да урадимо нешто неваљало“).

Овај празник се обележава широм света а најпопуларнији је у земљама енглеског говорног подручја.

Антић Петар 6/2 и Јанков Душан 6/2

Б О Ж И Ћ – CHRISTMAS

Један од најомиљенијих празника свих је свакако Божић. У Уједињеном Краљевству, као и у осталим деловима света, Божић је породични празник. Породица се окупља, украшава се јелка али и кућа, каче се чарапе за камин или за кревет да Деда Мраз остави поклоне преко ноћи. У САД-у и Уједињеном Краљевству, поклони се отварају на божићно јутро. Деца пишу писма Деда Мразу, али једна од традиција је да писма не шаљу поштом него их бацају у камин да ветар после разнесе пепо и на тај начин их Деда Мраз чита. Деца остављају за Деда Мраза колачиће, питу или млеко, а за ирвасе шаргарепе.

Божићна трпеза

Породица се окупља за време ручка а на менију је обично печене ћурка или гуска, разни сосеви и поврће, а за десерт је традиционални енглески пудинг.

Деца се највише радују божићним праскавим бомбонама или Christmas crackers, како их зову на енглеском. То су украси који направе праскави звук приликом отварања (повлаче се за два супротна краја) и из њих излеће нека порука или ситан поклон.

Такође, сви уживају у певању божићних песама. Окупљају се деца и старији и иду од врата до врата и певају божићне песме својим суседима. Мада, у данашње време, овај обичај полако нестаје.

Антић Петар 6/2 и Душан Јанков 6/2

Дан захвалности

Прослава Дана захвалности уведена је 1789. Године на препоруку Џорџа Вашингтона и одобрење Конгреса. Касније, 1941. године Председник Рузвелт потписао је закон којим се и званично успоставља Дан захвалности као празник који се прославља сваки четврти четвртак у новембру.

Због чега се слави Дан захвалности?
Почео је као дан кад су људи користили прилику да се захвале за благослов жетве и претходне године. Први дан захвалности слављен је након њихове прве жетве у октобру 1621. Славље је трајало три дана.

Богата трпеза
На трпези се по традицији налази ћурка, бруснице, пудинг, јела од бундеве, воће и поврће које су људи успели сами да узгоје на својим њивама или у баштама. Ово је велика традиционална породична трпеза на којој се изражава захвалност.

Деца
Деца су укључена у традиционално припремање оброка, кување ручка, постављање стола... Сви имају своја задужења. Такође, старији им читају приче о прошлости и како су некада њихови преци славили овај дан и зашто је он важан. Ово је породичан ручак где се традиција преноси на млађе генерације. Деца у школи припремају представе, певају песмице и причају са својим учитељима о важности овог дана. Такође, у неким градовима се одржавају и параде где су учесници и деца која облаче костиме Пилгрима (први досељеници).

Детињци

Код православних верника Детињци се славе 3 недеље пред Божић и представљају један од најзанимљивијих празника.

Рано ујутру, после богослужења, по обичају одрасли везују своју или туђу децу. За везивање се користе каиш, канап или неки дебљи конац. Деци се завежу ноге или руке, па се онда један део канапа веже за столицу или сто. Како би их родитељи или одрасли одвезали, деца морају да „плате откуп“.

Деца се најчешће вежу док седе за столицом, а симболично се вежу и деца која су у колевци. Добро је да деца унапред припреме слаткише, воће или неке ситне поклоне којима ће платити свој откуп.

Међу овим ситним поклонима обично се нађу јабуке, бомбоне, чоколаде. Постоји и обичај да родитељи неколико дана пре празника упозоре децу да ће их везати, како би они на време припремили своје поклоне за „откуп“.

Након одвезивања родитељи враћају деци поклоне којима се деца часте.

Веровали или не

Начин на који одгајамо децу у Србији нема везе са начином на који се одгајају малишани у неким делима света, а све то захваљујући различитим културама и веровањима. Ово су неки од најчуднијих обичаја широм света.

Индија

У Индији се сваке године одржава фестивал бацања беба (да, добро сте прочитали). Малишане бацају са висине од 15 метара, а они који их хватају на земљи рашире чаршаве на које ће деца пасти. Звучи апсолутно застрашујуће, али нису забележене никакве незгоде на овом фестивалу који се одржава већ 500 година.

Бали

Родитељи тамо не дозвољавају бебама да додирну земљу док не напуне три месеца. Верују да би прљава земља могла да наруши чистоћу новорођенчета. Када дете стигне до тог узраста, породица организује церемонију на којој спушта бебина стопала први пут на земљу.

Источни део Африке

Тамошњи Сифуду обичај се практикује када је беба стара само три дана. Тај обичај подразумева да се беба провуче кроз дим настао паљењем лишћа дрвета сифуду, који има веома специфичан мирис. Овај ритуал је ваљда толики шок за малишане да чак ни не плачу. Иначе, све то се ради јер се верује да ће деца након тога бити неустрашива и да неће бити стидљива.

Грчка

У Грчкој постоји обичај да пљуну на бебу три пута (надамо се да не пљују буквално, већ да је то као оно наше "пу, пу, пу") како би отерали зле духове и лошу срећу.

Ирска

Традиционално, ирски брачни парови остављају комад са врха своје свадбене торте и то чувају до крштења детета. Тада се торта служи гостима, а мали комад се маже беби на чело, како би га пратила добра срећа.

Кенија

Родитељи у Кенији не гледају своју децу у очи јер сматрају да је то показатељ ауторитета, а не желе да беби дају такву моћ. Мајке свуда носе бебе са собом, али их игноришу када су узнемирени и плачу.

Централна Америка

Припаднице племена Маја у Централној Америци бебе купају у леденој води како би ублажиле осип на кожи, али и да би малишани боље спавали. Очекивано је да деца вриште током овог ритуала, али оне се воде оном "мама увек зна најбоље".

Вијетнам

Вијетнамци уче децу да не пишке у пелене - звиждањем. Наиме, сваки пут када беба пишки, мама звижди. Временом, малишани почињу мокрење да повезују са звиждањем, а након неког времена звиждање изазива "реакцију", односно мокрење. На овај начин Вијетнамци науче децу да не пишке у пелене већ до 9. месеца живота, што је око годину дана пре него у западњачким земљама. На овај начин родитељи штеде новац јер га не дају за пелене.

Мауританија

Људи у Мауританији верују да људска плувачка задржава речи, па зато плују новорођенче уз речи благослова. Жене плују детету на лице, мушкарци у бебино уво, а онда ту плувачку размажу по беби за "додатну" срећу.

Нигерија

Родитељи из нигеријског племена Игбо воде новорођенче у кућу својих предака. Тада неко од чланова породице узима зачин који сажваће, а затим га испљуне и стави у бебина уста. Овај ритуал изводи се ради бољег бебиног здравља.

Истраживали смо!

Образовање и положај деце у различитим државама

Иран је још једна држава на северној хемисфери са школском годином сличном европским земљама. Ученици у Ирану иду у школу 10 месеци годишње, или око 200 активних дана, од септембра до јуна. Просечан број ученика по учионици је 27. Од 5. до 18. године дечаци и девојчице се образују одвојено. Девојчице обично имају учитељице, док дечаке подучавају мушкарци. Мушкарци и жене студирају заједно на универзитетском нивоу; до 2006. године преко половине свих универзитетских студената у Ирану биле су жене.

Почев од 5. године, сви студенти морају да положе годишњи испит да би прешли у следећи разред. Ученици у основној школи уче о хигијени, основној математици и науци, читању и вештинама учења. Будући да су многе школе у удаљеним подручјима или немају новца за ствари попут библиотека, неопходна је сналажљивост. На пример, мобилне библиотеке врте се око Ирана како би књиге донеле у 40 различитих школа. Сваки аутобус има два библиотекара и око 3.000 књига. Студенти се врло узбуде када чују како им се креће аутобус библиотеке.

Дете у свету

У близини града Аруше налази се државна основна школа, у њој има око 500 деце, узраста од првог до осмог разреда. Учионице у овој школи су пуне рупа по поду и плафону. Клупа нема довољно, тако да ђаци седе по троје или четворо у једној. Деца која уплате ручак, долазе у „кухињу“ где се сваког дана у великом лонцу спрема храна.

Лош квалитет образовања нарушава шансе деце за продуктивну будућност. Већина деце, посебно оне из руралних подручја, у основну школу улазе лоше припремљени због недостатка приступа раној стимулацији, лоше исхране и слабог квалитета предшколског образовања.

КОСТАРИКА

Костарика је била једна од првих држава у Централној и Јужној Америци која је понудила бесплатно јавно образовање. У учионици у просеку има око двадесет осам ученика. Студенти морају да носе униформе током девет година свог формалног образовања, од 6 до 15 година, и сами обезбеђују ручкове и грицкалице. Студенти тада почињу колеџ са 15 година. Школска година у Костарики траје од фебруара до децембра. Студенти имају одмор око два месеца, од децембра до фебруара, и неколико недеља одмора у јулу.

Костарика је једна од најписменијих нација у Централној Америци са преко 96% ученика старијих од 15 година који могу да читају. Поред редовних предмета, шпанског језика, друштвених наука, математике и науке, све школе у Костарики сада уче ученике енглеског језика и рачунар.

Кроз ово кратко путовање у неке државе, видели смо да положај деце и сам образовни систем није свуда исти. Афричке државе, као на примеру Танзаније, видимо да деца имају неповољне и лоше услове не само за школовање него и за живот.

Док у Ирану деца са нестрпљењем очекују аутобус библиотеке, јер их многе школе немају. У Средњој Америци, нација у Костарици је један од најписменијих и деца имају добре услове за школовање. Из свега овог што смо истражили у „Дечијој недељи“ можемо да закључимо да је наша школа добро опремљена и има све услове за напредовање и квалитетно образовање ђака.

Наставница Кристина и сарадници

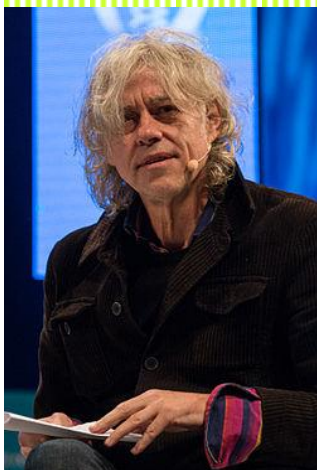
Сазнали смо!

Пример хуманости и помоћи деци

Имали смо задатак да се распитамо и сазнамо зашто је настала песма „За милион година“ и о чему се у њој говори.

Пре овог задатка, никада нисмо чули ову песму. Неки од нас су мислили да је у питању страна песма.

Песму „За милион година“, извела је и снимила „ЈУ рок мисија“ - састав од многих, најпознатијих извођача некадашње СФРЈ. Снимање ове песме имало је за циљ подршку **Бобу Гелдофу**, певачу, који се борио за помоћ гладнима у Африци, а врхунац ове помоћи био је концерт „Live Aid“ 13. јула 1985. на ком су наступали неки од најпознатијих светских бендова и певача.

Поред песме „Do They Know It's Christmas?“, коју су снимили извођачи из Велике Британије, и многих пројеката извођача из САД, многе државе су се такође придружиле Гелдофовој кампањи, укључујући Канаду, Немачку, Аустрију, Норвешку и многе друге.

СФР Југославија није била изузетак. Елита југословенске рок и поп музичке сцене заједно је формирала југословенски "Aid" бенд, назван Ју Рок Мисија. Група је снимила песму и одговарајући спот. Група је укључивала извођаче као што су Оливер

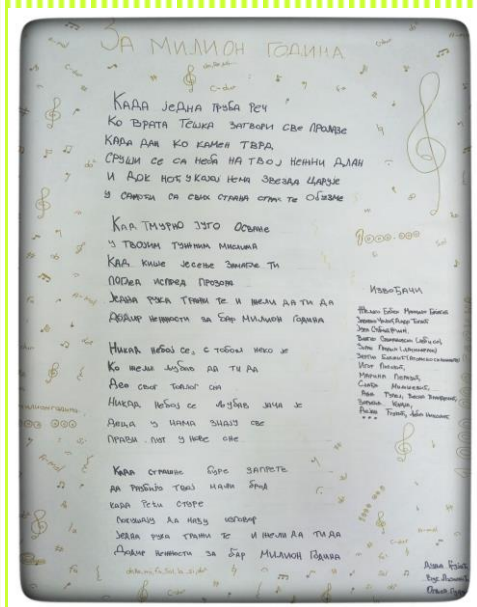
Дете из свету

Мандић; Жељко Бебек, бивши певач рок групе Бијело Дугме; Марина Перазић, женски вокал дуета Денис и Денис; Момчило Бајагић-Бајага, вођа групе Бајага и Инструктори; Аки Рахимовски, фронтмена бенда Парни Ваљак; Слађана Милошевић; Дадо Топић; Масимо Савић; Здравко Чолић; Јура Стублић и многи други познати музичари.

Снимили су сингл "За милион година", која је остала запамћена као један од хитова на просторима бивше Југославије. У овој песми, соло гитару је

свирао Влатко Стефановски из групе Леб и сол.

За крај кампање, југословенски музичари су извели ову песму на осмочасовном концерту 15. јуна 1985. у Београду. Спот за ову песму приказан је на многим телевизијским станицама широм света, а 13. јула 1985. је приказан у оквиру „Live Aid“ концерта у Лондону, на великом видео екрану.

Послушајте ову песму!

У припреми прилога помогли Вук Лазичић 7/2 и Дуња Грујић 7/2

Били смо веома маштовити!

Деца и заклетве

Прилог припремили Вук Лазичић 7/2 и наставница Слаба

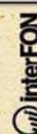
Једна од активности у Дечијој недељи била је и истраживање заклетви деце некада.

Ђачке, пионирске...Шта су то заклетве?

Заклетве су дата обећања, изјаве којима дајемо реч, обећања којих ћемо се држати у будућности.

Давне 1914.године ђачка заклетва изгледала је овако:

Ђачка zakletva 1914. godina

"Zaklinjem se da neću uništiti drveće, gaziti cveće i obećavam da neću pljuvati po podu i školi, ni u kući, ni na putu; dajem reč da neću kvariti ograde i nanositi kvar građevinama, nikad neću bacati hartije ili ma kakvo đubre po ulici, biću uvek učtiv, štitiću ptice, braniću tuđu svojinu onako kako bih želeo da drugi brani moju, obećavam da ću biti iskren i pošten građanin."

Ова заклетва је прави пример лепог понашања, није је прегазило време.

Учи нас да будемо искрени, културни и поштени.

Док нас пионирска заклетва подсећа на важност учења, рада, поштовања родитеља и одбрану домовине.

Пионирску заклетву полагаали су многи из наше околине.

Ово су пионири из наше школе,наше две Снежане.

Да ли можда овако?

Своју љубав према природи и заштити животне средине, као и своје знање о екологији, несебично нам дарује кроз секцију „Еко –јуниори“.

Невена некад

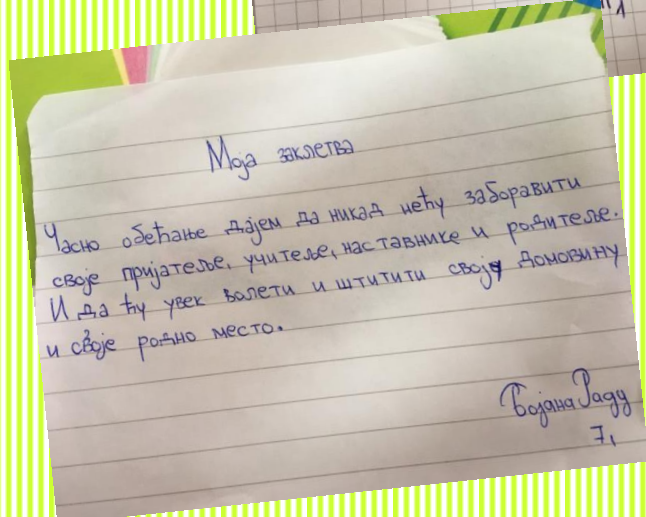
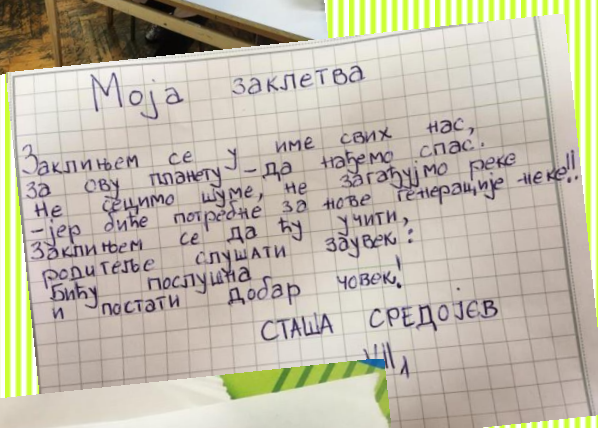
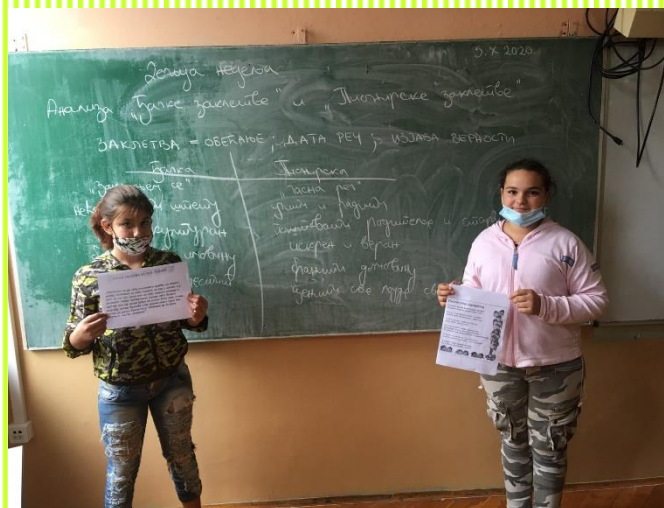

Исто је и сада!

Анализом обе заклетве дошли смо до закључака које смо записали на табли, а по овоме што на њој видите оне се много не разликују.

И пионери су првенствено били ђаци!

Пошто смо научили шта су то заклетве и ми смо направили своје!

Није битно шта си по занимању, какав си ђак, пионир или омладинац и да ли волиш школу, битно је да си одрастао у доброг човека који негује хуманост према свим живим бићима и чува све што га окружује.

Свесни својих врлина и мана, храбро корачамо напред не стидећи се прошлости, не бојећи се будућности!

- ДАЈЕМ РЕЧ ДА НЕЋУ ЗЛОУПОРЕБИТИ
ПРИСТУП ТУЂЕМ ТЕЛЕФОНУ.
- ОБАВЕЗУЈЕМ СЕ ДА ЋУ ЧИТАТИ ПУНО
КЊИГА УПРКОС МОДЕРНОЈ ТЕХНОЛОГИЈИ
- ДА ЋУ ШТО ВИШЕ ВРЕМЕНА ПРОВОДИМ
У ПРИРОДИ УЖИВАТИ У ЛЕПОТАМА
ПЛАНЕТЕ ЗЕМЉЕ И ЧУВАТИ ЈЕ ОД
ЗАПАЊЕЊА. (Анђела Уикорп)

- НЕЋУ ПСОВАТИ И ОПТУЖИВАТИ ДРУГЕ
ЗА НЕШТО ШТО САМ ЈА УЧИНИЛА.
(Ана Тојџ)

- НЕЋУ ДОЗВОЛИТИ ДА МИ МАМА ФРЕЈУЈЕ
СОБУ, БЕГ ЋУ ТО РАДИТИ САМА И
УЖИВАТИ У ТОМЕ! (Рагмунд Муртез)

- НЕЋУ ЧИТАТИ ТУЂЕ ПОРУКЕ ОБЈАВЉИВАТИ
ТУЂЕ СЛИКЕ НА ДРУШТВЕНИМ МРЕЖАМА.
(Пешар Анвал)

- НЕЋУ ДОМИТИ ДРВЕРЕ У ПАРКУ, КЛУБЕ,
КЛАУКАЈЛИЦЕ И ДОУЉАШКЕ

- НЕЋУ ДАТИ ДА МЕ НЕКО ПОНИЖАВА И
ВРЕЂА (Јобиг Мункан)

- ДА ЋУ СЕ ВИШЕ ИГРАТИ СА ДРУГАРИМА
~~НА ДА~~ НЕГО СЕДЕТИ ЗА КОМПЈУТЕРОМ

- НЕЋУ СЕ ЗАВЉАТИ НЕПОЗНАТИМ ОСОБАМА
ПРЕКО ДРУШТВЕНИХ МРЕЖА
(Зуман Јанков)

И за крај!

Сазнали смо!

Како је некада било бити дете?

Да си дете крајем XIX века?

*много више бисте помагали у кућним пословима

*да живите у граду, персирало бисте родитељима! („Мама, Ви сте баш дивно умесили ове крофне!“)

*старијима бисте при сусрету говорили „Љубим руке!“

*не бисте имали струју (покушајте само да наведете шта све не бисте могли без струје!)

*имали бисте јако мало гардеробе (углавном штрикане)

*на селу, купали бисте се у кориту (вероватно суботом)

*родитељи би вас често „корили“ (грдили, критиковали, кажњавали)

*већина одраслих би била убеђена да је „батина из раја изашла!“

*са родитељима не би било „циле-миле“! (ретко би вам попуштали)

*не бисте имали појма шта је то пубертет!

*ни ваша околина не би знала за пубертет!

*живели бисте у великој породичној заједници

*у породици би било пуно деце

*играли бисте се напољу сатима са много, много другара!

Да си ђак XIX века?

*у школу бисте ишли обавезно четири разреда

*имали бисте таблицу на којој пишете кредом

*не бисте имали уџбенике

*добили бисте „пацке“ по длановима за учињене „безаконије“ (лењиром, прutom...)

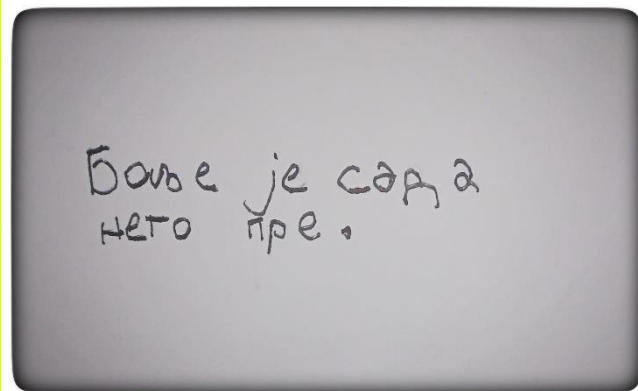
*ако сте којим случајем становник села, учитељ би вас вероватно послао да сами себи уберете прут! (препоручује се врбин прут)

*не бисте ни зуцнули током часа!

*у учионицама бисте имали пећ „бубњару“

*наставник и учитељ би увек, али увек били у праву!

*ваши родитељи би апсолутно веровали наставницима!

Да ли се слажете да је боље?

Одговор није једноставан.

Мислите о томе...